

Lapsen tulee saada elää turvassa

Katulampun puute kadun kulmassa voi paitsi pelottaa, myös aidosti vaarantaa lapsen turvallisuuden. Se, että hallitus antaa kunnalle mahdollisuuden kasvattaa päiväkodin ryhmäkokoja, voi olla vielä [suurempi riski](#) lapsen turvallisuudelle. Lasten turvallisuuteen vaikuttavat monet asiat ja vaikutusketjut, joita aikuinen ei aina helposti tunnista. Siksi päätöksiä tehtäessä on aina selvitettävä huolella kaikki vaikutukset lapsiin.

Perusturvallisuus on se pohja, jolle lapsen hyvinvointi kasvaa. Se on myös asia, jota ei myöhemmillä toimilla helposti korjata, joten siihen on vaikuttettava kaikin keinoin silloin, kun se on mahdollista.

Perheiden voimavaroja on vahvistettava

Perheen tulisi olla turvapaikka, mutta se ei aina ole. Lähes [joka kolmas lapsi ja nuori](#) on kokenut läheisyydessään nimittelyä, haukkumista tai uhkailua, ja 1/4 suomalaisista on kokenut turvattomuutta perheessään.

Elämän riskikohdissa perheen sisäinen turvallisuus voi heiketä, jolloin yhteiskunnan tulee kannatella ja vahvistaa perheen voimavaroja. Erityisen hyödyllistä lapsen perusturvallisuuden kannalta on odotus- ja [vauva-aikana annettava tuki](#), ja se myös yleensä otetaan hyvin vastaan.

Toisinaan tuki tulee liian myöhään. Kiireellisten sijoitusten määrä on [kasvanut](#), joten lainsäädännöllä ei ole ainakaan vielä onnistuttu turvaamaan perheiden ongelmien ratkomista ajoissa. Huostaanotto vaikuttaa aina lapsen turvallisuuden tunteeseen, huolimatta siitä, millaiset olosuhteet perheessä ovat.

Kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen perhesuhteet muodostuvat moninaisiksi. Lapsella tulee olla mahdollisuus [rakastaa kaikkia perheitään](#) ja kokea olonsa turvalliseksi heidän kanssaan.

Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten turvallisuudesta huolehtiminen tarkoittaa myös sitä, että lastensuojelun resursseista ja laadusta huolehditaan. [80 % lastensuojelun työntekijöistä](#) kokee riittämättömyyttä työssään, ja 79 % kaipaa enemmän aikaa lasten kohtaamiseen.

Pahinta on ollut kokemus siitä, että lastensuojelun työntekijöillä ei ole ollut tarpeeksi aikaa olla vain läsnä ja tukea, kuunnella. Koen, että usein minut jätetään roikkumaan väliin, kun aika ei riitä. Luotetaan vain, että pärjään ja selviän yksinkin.

Minut on nostettu ylös syvimmistä kuopistani ja olen nähnyt elämän toivon lastensuojelun avulla. Minulla on ollut upeita työntekijöitä lastensuojelussa, mutta vaihtuvuus on tuonut haavoja.

Tyttö, 17 (Lastensuojelun asiakas, kirjoittamistyöpajan osallistuja, LSKL 2019)

Yhdenvertaisuuden näkökulmasta ongelmallista on, että kuntien avo-, sijais- ja jälkihuollon käytännöt poikkeavat toisistaan, jolloin eri puolilla Suomea asuvat lapset saavat osakseen erilaista kohtelua.

Voidaanko huostaanottoja vähentää?

Huostaanotto on paitsi kriisi perheelle, myös [kallis ratkaisu](#). On syytä pureutua siihen, miksi huostaanottoihin päädytään, ja vaikuttaa perheiden tilanteisiin ajoissa. [Riskitekijöitä](#) ovat:

- ❖ Päihteet. Vanhempien päihteiden käyttö on yksi yleisimmistä syistä pienten lasten huostaanottoihin. Raskaus ja vauva-aika tarjoavat tutkitusti monelle sopivan hetken irtautua päihteistä, kunhan vain tukea on tarjolla.
- ❖ Mielenterveys. Alle 3-vuotiaiden lasten kodin ulkopuolelle sijoittamisen syynä on 80 prosentissa vanhemman mielenterveysongelma. Mielenterveyspalveluihin pääseminen matalalla kynnyksellä parantaa lasten turvallisuutta.
- ❖ Perheväkivalta. Lapsen suurin turvallisuusriski. Noin 60 000 asukkaan kunnassa [kotiväkivallan kustannukset](#) ovat lähes 1,2 milj. € vuodessa. Lapsen elämälle kustannukset ovat mittaamattomat.
- ❖ Puuttuvat turvaverkostot. Esimerkiksi yhden vanhemman perheissä arki on usein raskasta ja vanhemman voimavarat voivat loppua. Yksinhuoltajaperheiden työttömyysaste on myös yli kaksi kertaa suurempi kuin muulla väestöllä, mikä haastaa hyvinvointia.

Miten lasten turvallisuus paranee?

Yllättävän moni päätös vaikuttaa lasten turvallisuuteen, vaikka siltä ei aluksi näyttäisi. Lapsivaikutusten arviointi tehdään, jotta päätösten myönteiset ja kielteiset vaikutukset eri lapsiryhmiin tiedetään mahdollisimman hyvin etukäteen ja pystytään valitsemaan parhaiten lasten etua toteuttava ratkaisu.

Yhteistyöterveisin,

Anna äänin lapselle -kampanja
www.lskl.fi/aanilapselle
@AaniLapselle